

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b. dostavljena dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugooslaviji Din 15
v inozemstvu 35
Mesečna priloga: Vestnik SHS

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostopna petina vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana itd.
po Din. 3.—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
nedeljski dan po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poštšina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/XI.
Recepti se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštna bran.
Ljubljanske št. 950 za naročnino in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39.011, Beograd 7583, Praga in Dunaj 24.797

Bolna Evropa.

Neke vrste senzacija je izjava Poincaréa, da on na londonski konferenci, ki se je brez rezultata razšla, sploh ničesar ni govoril o zaseženju ruhrskega ozemlja. Naj bo temu tako ali drugače, gotovo je, da je Bonar Law izjavil, da bi takega koraka od strani Francije ne odobril in da je tudi Amerika v tem oziru rekla jasno besedo. Posledica tega je, da bodo bodoče reparacijske konference velike antante morale skušati, da vprašanje odplačevanja nemške vojne odškodnine na drug način rešijo. Čeprav se ne more tajiti, da izvesten del francoskega javnega mnenja reparacijsko vprašanje presoja s stališča hegemonističnih ciljev in trajne oslavitve Nemčije, se na drugi strani ne sme prezreti, da je vojna Francijo stala take ogromne vsote, izposojene od Amerike, da je njeno današnje gospodarsko stanje vse kaj drugega nego sijajno. To tudi nekateri Nemci uvidevajo, zlasti iz socialističnih krogov. Največ je odvisno od ameriške plutokracije, ki bi mogla ta voz razrešiti, če bi svojim bivšim vojnim zaveznikom odpustila ali pa vsaj znatno reducirala svoje vojne terjatve, na kar pa Amerikanci ne mislijo. Sploh je povsod zelo malo dobre volje, da se to vprašanje pravično reši, dokler ne bo gospodarstvo Evrope tako zelo propadlo, da bo državnik izpametovalo.

Ker je zdaj akcija za ureditev reparacij prekinjena, je prišlo zopet v tek delo lozanske konference glede Turčije. Glavno vprašanje, kako zagotoviti svobodo morskih očin, pa še ni rešeno in tvori predmet zakulisnih pogajanj, pri katerih gre za to, da se Turčija v tem vprašanju od Rusije loči, to je, da pristane na angleški predlog. Zato se konferenca zaenkrat v svojih plenarnih sejah bavi z vprašanjem zaščite narodnih manjšin v Turčiji, pri čemer lord Curzon zavzema stališče, da bodi za narodne manjšine zadnji forum mednarodna institucija Zveze narodov, dočim Izmet paša trdi, da so manjšine zadostno zavarovane po lastnih zakonih turške države. Bogve kako dalekosežno to vprašanje itak ni, ker velesile v tem oziru zastopajo vsakokrat tisto stališče, ki njim slučajno najbolj prija, in so jim vsi principi le orodje in pretveza za njihove druge namene. Odločilne važnosti bodo tiste naprave, ki pokažejo, do kakšnega rezultata so privedli purparleji glede Dardanel in Bospora. Da Turčija ne bo odšla od konference brez precej ugodnih, od veselih z zvijačo izmešetarjenih koncesij, je že danes jasno; kaj bo Rusija dosegla, pa se še ne da presoditi.

Drugače pa v Evropi vre dalje, kar se kaže zlasti v raznih notranjepolitičnih obratih in preobratih. Italijanski zgled je močno vplival na vse države in opaža se vedno jajčje akcentuiranje desničarskih struj. Posebno jarko se to vidi ob priliki izgrediv skrajnih nacionalistov pri izvolitvi radikalnega »lidovca« in socialistom prijaznega novega predsednika poljske republike Narutowicza, nadalje v intenzivnem delovanju bavarskih nacionalističnih in monarhističnih organizacij, v izjavah dr. Kramara in dr. Rašina na Češkem, da treba nastopiti zoper demagogijo mas in bolj poudarjati češki nacionalizem, v podobnih strmeljenjih v Avstriji in na Madžarskem, in končno tudi v novi parlamentarni strankarski konstelaciji na Angleškem, kjer se je vlada v vprašanju brezposelnosti postavila čisto na staro menčstersko-liberalno stališče. Tudi v Švici se meščanska buržua zija zelo krepki, kar se je pokazalo pri zadnjem ljudskem glasovanju za ali proti davku na premoženje.

Zdi se, da bo Evropa prešla še mnogo kriz, evolucij, revolucij in reakcij, preden najde svoje po svetovni vojni razrušeno ravnotežje.

DEMISIJA POLJSKE VLADE.

Varšava, 15. dec. (Izv.) Ko je prevzel novi predsednik republike svoje posle, je predal ministrski predsednik ostavko celoga kabineta, ki se utemeljuje s tem, da je imela dosedanja vlada za izvrševanje svojih poslov točno določen delokrog.

Dvoboj med radikali in demokrati.

PAŠIČU JE ČETRTIČ POVERJENA SESTAVA VLADE. — KLAVRNA VLOGA PREDSEDNIKA PARLAMENTA.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Današnji dopoldan je bil poln razburjenja. Zdi se, da je kriza dosegla svoj vrhunec. Do tega trenutka še ni rešena ter je verjetno, da bo še dalje časa trajala.

Dopoldne je imel demokratiški klub sejo, na kateri je bil sprejet nastopni komunique: Povodom komunikeja radikalnega poslanskega kluba z dne 14. t. m. izjavlja demokratiški klub, da je solidaren v stališču, da ima narodna skupščina sprejeti invalidski, uradniški in potrebne kmetijske zakone, da hoče z ozirom na to podpirati koalicijsko vlado, o čemer je tudi obvestil mandatarja krone. To jasno in soglasno stališče demokratskega kluba dementira trditve omenjenega komunikeja o njegovem dvoličnem zadržanju.

Ta komunike demokratskega kluba je naletel v kuloarjih parlamenta še manj zanimanja kakor pa Pašičev komunike. O tem komunikeju se je edino resno razpravljalo na današnji seji radikalnega kluba, na katerem so ponovno padle na račun dvolične igre demokratov ostre besede. Radikalni klub je ponovno sklenil, da z demokratskim klubom ne more biti sodelovanja in je ta soglasni sklep radikalnega kluba sporočil Nikola Pašić ob polni popoldne kralju. Pašić je bil ob tej priliki nad pol ure pri kralju; ponovno je skušal kralja pregovoriti, da bi mu poveril mandat za sestavo volivne vlade. Kralj je zopet odklonil ta predlog.

Ob 5. popoldne je pozval kralj na dvor predsednika skupščine dr. Lukinića. Medtem ko v vseh kulturnih deželah igrajo najodličnejšo vlogo predsedniki parlamenta, se pri nas vrši ravno obratno. Sedanja predsednik skupščine igra v sedanjih krizi naravnost klavarno vlogo. Njegova dolžnost bi bila, da objektivno informira krono o vseh političnih razmerah in da mu izrazi svoje osebno mnenje o položaju. Kakor pa se zdi, nima dr. Lukinić sploh nobenega osebnega mnenja, ker je čisto navaden sluga Svetozarja Pribičevića.

Protičevno mnenje o vladni krizi.

OSTRA KRITIKA PAŠIČA, PRIBIČEVIĆA IN DAVIDOVIĆA. — POLOŽAJ ZAHTEVA MANDATARJA POPOLNOMA PROSTIH ROK.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Današnji »Radikal« prinaša na uvodnem mestu članek Stojana Protića pod naslovom »Križa, edinstvo in volitev«. V članku razpravlja Stojan Protić o položaju, v katerem se je nahajal Nikola Pašić, ko je dobil mandat za sestavo vlade in ko je padel v demokratski klub, da bi bil po njegovem mnenju sme več voditi pogajanj kot načelnik stranke, torej sklep, ki je popolnoma nasproten sklepu od 12. oktobra. Pašić se je znašel v dosti težkem položaju, vendar pa obenem v precej razčiščenem položaju. Jasno je bilo, da Pašić ni imel možnosti za sestavo poslovne vlade, ki bi bila sposobna za življenje, ker je mogel računati samo z onim delom demokratskega kluba, ki je glasoval za resolucijo. Pašić je medtem brez vsake politične potrebe sprožil vprašanje razkola demokratske stranke.

Za vsakega resnega politika je bilo gotovo, da demokratska stranka po resoluciji od 7. decembra ne more več obstajati kot enotna politična stranka in da obstojita v njej dve skupini, ki sta popolnoma nasprotnega političnega naziranja. Pašić bi moral to samo ugotoviti ter iz tega izvajati posledice. Isto bi morala storiti tudi Ljuba Davidović in Svetozar Pribičević. Pa-

ša. Kakor hitro dobi povabilo na dvor, odide najprej k Pribičeviću in kadar dovrši določeno vlogo, se zopet mirno vrne k svojemu gospodarju, da mu predloži pokorno raport o svojem razgovoru s kraljem. To njegovo postopanje ni izzvalo razburjenja samo v parlamentarnih krogih, temveč tudi v meščanskih, ki dosedaj niso bili vajeni na take metode. Tudi to pot, ko je prejel povabilo na dvor, je odšel najprej k Pribičeviću in potem h kralju, kjer je bil okoli pol ure. Po njegovih lastnih izjavah je zastopal pri kralju mnenje, da more sedanja skupščina delati, samo da ji je treba vlitati volje za delo.

Kralj je po referatu skupščinskega predsednika dr. Lukinića pozval ponovno k sebi Nikola Pašića. Dr. Lukinić se je odpeljal ob pol osmih v demokratiški klub, kjer so bili zbrani Pribičević in njegovi tovariši. Predno pa je došel dr. Lukinić v demokratiški klub, so se Pribičević in tovariši že razšli in se je tako dr. Lukinić zakasnil z referatom. — Nikola Pašić je odšel na dvor malo po 6. uri ter je bil pri kralju nad eno uro. V kuloarjih parlamenta sta se raznesli dve vesti. Prva vest trdi, da je kralj poveril Nikoli Pašiću v četrtič mandat za sestavo poslovne vlade. Na drugi strani pa se zatrjuje iz vrst radikalnega kluba, da je kralj poveril Nikoli Pašiću mandat za sestavo volivne vlade, ki naj bi imela značaj poslovne vlade. Ta vlada bi naj rešila najnujnejše zakone, med njimi volivni zakon, ter izvedla volitve. Dosedaj se ni moglo dognati, katera teh dveh vesti je resnična.

POSVET RADIKALNIH MINISTROV.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Danes od 4. do 5. ure popoldne so se zbrali v predsedništvu parlamenta vsi radikalni ministri ter Ljuba Jovanović in Velizar Janković. Na tem posvetovanju so razpravljali o celotnem političnem položaju ter so Pašiću dali ponovno proste roke glede nadaljevanja pogajanj.

šić ni menda te ugotovitve izvršil radi tega, ker je hotel poskusiti sestaviti volivno vlado s skupino Svetozarja Pribičevića.

Zakaj ni hotel Pribičević izvajati posledic, se ne ve, toda vsakemu je jasno, da ne more oni, ki stoji na stališču ohranitve vidovdanske ustave, dalje sodelovati z onimi, ki so odkrito proti temu. Nerazumljivo je tudi Stojanu Protiću zadržanje Ljube Davidovića, o katerem pravi, da bi moral izvajati vse posledice. Ako se ne odobrava strankino delo, je potrebno, da se stranka razpusti, ne pa izjavljati, da hoče kot navaden redov nadaljevati posle. Ako ne more delati kot načelnik stranke, more še manj kot navaden redov, kakaj ako bi vsi redovi v stranki delali, kar bi hoteli, potem bi ne bilo treba načelnikov. Radi zadržanja Ljube Davidovića je nastala velika zmeda v vseh krogih, zlasti v onih, ki so hoteli z njim sodelovati. Nato govori Stojan Protić o tem, da je popolnoma jasno, da ne bo imela poslovna vlada pod predstvom Pašića zaslombe in da bi bilo potrebno, poveriti sestavo vlade človeku, ki ima popolnoma proste roke in ki se more odkrito pogajati in razgovarjati z vsemi političnimi skupinami.

Na konferenci v Lausani je vladalo popolno soglasje z zavezniki, tako glede vprašanja morskih očin kakor vprašanja narodnostnih manjšin. Zadostuje, da je došlo do sporazuma med Anglijo, Francijo in Italijo. Očitek napram Franciji, da je imperalistična, ne bo nikdar našel odmeva v angleških krogih. Nato je prešel Poincaré na nemške predloge in izjavil, da se Francija, ki je izdala za Nemčijo 100 milijard, ne more odreči svojim zahtevam. Francija nima

nobene namere zatajiti svojih vojnih dolgov, toda ona jih ne more niti de jure niti de facto plačati, dokler sama ne prejme plačil od Nemčije. Pri svojem posetu v Londonu avgusta meseca je naletel na Balfourjevo noto, sedaj pa je dosegel uspehe.

Mislilo se je na možnost, urediti zadevo, ne da bi se čakalo na odločitev Zedinjenih držav. Z ozirom na ta pogajanja si moremo predstavljati ureditev evropskih razmer, ne da bi morala Francija odstopiti kaj od tega, kar ji dolguje Nemčija. Francija ni imela nikdar namena in ga ne bo imela, izvajati vojaške ekspedicije. Francija tudi ne naloži Nemčiji nobenih kazenskih sankcij, hoče pa biti plačana v tej meri, v kateri je mogoče. Nato je povdarjal, da je Franciji ležeče na tem, da nastopa skupno z zavezniki. Ako pa bi morala nastopati osamljena, potem bi storila le pod skupnim nadzorstvom. Za zavezniške inženjerje in carinske uradnike v Nemčiji bi rezervirala prostor ter bi zahtevala nadzorstvo nad svojimi ukrepi. V tem slučaju bi Francije ne vodili niti vojaški nagibi niti nameni teritorialnega osvojevanja. Prepričan je, da ne bo entente cordiale ničesar utrpela pri pogajanjih, ki se prične 2. januarja. Poincaré je nato zavrnil še enkrat nemške predloge kot nesprejemljive ter se je oprostil, da ne more več povedati. Vezan je na rezerviranost, za kar mu je večer dal Bonar Law vzgled. Ako pa meni zbornica, da je trenutna vlada manj sposobna kakor kakšna druga, naj to izjavi. (Medklici: Ne! Ne!) Predlog za odgoditev interpelacijske debate je bil odklonjen.

Stališče Poincaréja omajano.

Berlin, 15. dec. (Izv.) Pariški dopisnik »Vos. Zeitung« poroča, da je stališče francoskega ministrskega predsednika Poincaréja zelo omajano. Z ozirom na razpoloženje v Parizu je z gotovostjo pričakovati njegov odstop, tudi v slučaju, da dobi v predstoječi zbornični debati začasno zaupnico.

Nove odredbe proti Nemčiji.

Pariz, 15. dec. (Izv.) »Daily Mail« poroča na uvodnem mestu, da se francoski krogi bavijo z načrtom novih odredb za slučaj, da bi Nemčija ne izpolnila svojih obveznosti, in sicer z uvedbo carinskih mej pri ruhrskih plavžih, s čimer bi se izvršil pritisk na težko industrijo ter bi se dobilo nadzorstvo nad ruhrskim ozemljem, ne da bi ga bilo treba zasedati. Za to idejo skušajo pridobiti sedaj ministrskega predsednika Poincaréja.

Nemčija izpolnila svoje obveznosti.

Berlin, 15. dec. (Izv.) »D. Allg. Zeitung« poroča iz Pariza, da je Nemčija 15. t. m. popolnoma plačala vojne odškodnine 16 milijonov zlatih mark, s čimer je Nemčija izpolnila vse obveznosti na podlagi moratorijev od 31. marca, 31. maja in 31. avgusta.

Anglija se ne odreče svojim terjatvam.

London, 15. dec. (Izv.) V poslaniški zbornici je izjavil ministrski predsednik Bonar Law, da je Angliji nemogoče odreči se svojim terjatvam napram zaveznikom kakor tudi nemški odškodnini, tudi ako bi ne bilo treba plačati Zedinjenim državam dolžnih ogromnih vsot. Po njegovem mnenju je s skupno akcijo Francije in Anglije mogoče razrešiti evropsko vprašanje. Ramsay MacDonald je predlagal, naj se francosko-angleške zahteve napram Nemčiji znižajo, zakaj po njegovem mnenju je Nemčija nezmožna plačila. Nastopil je proti eventualni zasedbi ruhrskega ozemlja, ki je v stanju, oživiti nemško monarhijo. Lord Robert Cecil je naglašal razliko med stališči Francije in Anglije glede vsote, ki jo more plačati Nemčija. Sprožila se je misel, naj bi razsodišče, sestavljeno od društva narodov, določilo vsoto, ki se jo more terjati. Lord Cecil je odobral izjavo Bonar Lawa, ki so jo odobraval tudi ostali govorniki.

Poincaré o mednarodni politiki

Pariz, 15. dec. (Izv.) V današnji seji zbornice je podal ministrski predsednik Poincaré poročilo o političnem razvoju zadnjega tedna ter je izjavil, da ne upravičuje noben dogodek, da bi se javno mnenje kakorkoli vznemirjalo. Splošni položaj se v zadnjih mesecih ni poslabšal, temveč izboljšal. Delo vlade je v popolnem soglasju z izjavami, danimi v parlamentu.

Odjenljivost Turkov.

Lausanne, 15. dec. (Izv.) Komisija za manjšinsko vprašanje je danes napravila zopet korak naprej. Turki so izjavili, da se strinjajo s tem, da se vprašanje narodnih manjšin uredi po določilih, ki so označeni v zahodnoevropskih pogodbah. Sprejet je tudi K. III na Kongresnem trgu 8 stalna razbil sklep, naj izdelajo zavezniki besedilo take pogodbe ter ga predložijo turški delegaciji.

Ameriški kredit Evropi.

New York, 15. dec. (Izv.) Na letni konferenci guvernerjev posameznih držav Severne Amerike je priporočal guverner države Nebraska, naj zvišajo Zedinjene države kredit državam, ki imajo življenja sposobne vlade. Predno pa naj bi se izvršilo to povečanje kredita, naj bi se po njegovem mnenju od dotičnih držav zahtevalo zmanjšanje oborožene sile na efektivno stanje, ki odgovarja potrebam miru.

AMERIŠKA PODPORA NEMČIJI.

Washington, 15. dec. (Izv.) V reprezentančni zbornici je republikanec Newton stavil predlog o podpori 70 milijonov dolarjev za zmanjšanje bede v Nemčiji in Avstriji. Razdelitev te podpore naj bi se poverila ameriškemu Rdečemu križu.

KRIVICO POBIRANJE TROŠARINE V DALMACIJI.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) V nekaterih krajih Dalmacije so leta 1921 pobirali finančni organi trošarino na vino, dasi bi tega ne smeli na podlagi tolmačenja finančnega odbora. Radi tega je poslanec dr. Duličić vložil na finančnega ministra vprašanje, v katerem zahteva, naj se vplačila odpišejo.

PAMETNA NAREDBA.

Praga, 15. dec. (Izv.) Češkoslovaško ministrstvo za narodno brambo je odredilo, da se v garnizijah poučuje vojak v kmetijstvu, teoretično in praktično.

OBSODBA V VELEIZDAJNISKEM PROCESU V PRAGI.

Praga, 15. dec. (Izv.) Vojno divizijsko sodišče je obsodilo radi vohunstva poročnika Jurija Novakovskega na 8 let težke ječe in izgubo češkoslovaškega vojnega križca, štabnega kapitana Ivana Wurma na 4 in pol leta težke ječe in kapitana Gustava Wolfa na 3 leta težke ječe. Vsi obsojenci izgube tudi svoje čine in volivno pravico. Preiskovalni zapor se jim je v kazni vračunal.

MAŽARSKI ZUNANJI MINISTER ODSTOPIL.

Budimpešta, 15. dec. (Izv.) Zunanji minister Banffy je podal že dalje časa nameravano ostavko. Zčasnim vodstvom poslov zunanega ministrstva je poveril državni upravnik justičnega ministra Daruvarja.

OBSODBA V HARDENOVEM PROCESU.

Berlin, 15. dec. (Izv.) Ob 1. popoldne je bila izrečena obsodba v Hardenovem procesu. Obtoženec Grenz je bil obsojen radi odobravanja telesne poškodbe na 4 leta 9 mesecev ječe, Weichart pa na 2 leti 9 mesecev. Preiskovalni zapor se je vračunal v kazni.

Italijanska ljudska stranka.

Rim, 13. decembra 1922.

Načelstvo italijanske ljudske stranke je imelo danes tu zborovanje, katerega so se udeležili vsi člani razen prof. Colonetti, ki je bil zadržan vsled bolezni. Po vsestranski razpravi je bil soglasno sprejet dnevni red, izrečno obvezen za vse strankine organe. Sklep naglašja: 1. Predpogoj za prerod dežele in obnovo njenega ugleda

v tujini je, da se v notranjosti upostavi red in svoboda. V dosego tega cilja hoče stranka nuditi vladi svojo pomoč, ne glede na svoje strankarske interese. 2. Neobhodno potrebno je, da se doseže ravnotežje v državnem proračunu. Stranka hoče brez vsakega pridržka in brez vsakega ozira na volivne učinke podpirati akcije, da se državni dohodki zvišajo, izdatki pa znižajo. Temeljni pogoj za politično obnovo naroda je upostava avtoritete in nepristranosti državne uprave, ki se mora osvoboditi vplivov politične klientele; poživiti je treba krajevno upravo in preosnovati zastopstvo interesov, posebno delavskega in srednjega stanu. 3. Stranka smatra kot neobhodno potrebno, da se zajamči svoboden in iskren izraz ljudske volje pri volitvah. Umetni volivni sistemi, ki bi večinoma izvoljene zbornice postavili v nasprotje z večino volivcev, bi vzeli parlamentu njegovo veljavo

Seja višjega šolskega sveta

dne 14. decembra 1922.

Predsednik dr. Benk poroča v začetku seje o važnejših ukrepih šolskih oblasti po zadnji seji. Med drugim omeni malo matur po dovršenem IV. razredu srednje šole. Prosvetni minister je predpise, ki so veljali za to maturo v Srbiji, raztegnil na celo kraljevino. — Predpisi o disciplinarnem postopanju proti učiteljem, ki so veljali za Kranjsko, so se raztegnili na Prekmurje.

Ravnatelj Voglar je stavil dva samostojna predloga, enega za neko učiteljsko, da bi dobila pokojnino, drugega pa za meščanskošolsko učiteljsko. To zahteva 1. enega zastopnika v višjem šolskem svetu, 2. isto učno obveznost kakor učitelji na trgovski šoli in na učiteljski in 3. izenačenje plač s temi učitelji. Razgovor je pokazal, da so te zahteve sedaj neizvedljive in se mora počakati novih šolskih zakonov.

Nadzornik srednjih šol dr. Poljanec je predložil statistični pregled mešč. šol v šolskem letu 1922-23. Meščanskih šol je v Sloveniji 33, javnih 24 in 9 zasebnih. Na teh šolah je 5306 otrok, med njimi deklic 105% več kot dečkov.

Oddalo se je nekaj učiteljskih služb na Kranjskem in Štajerskem, sestavil se je ternopredlog za ravnateljsko mesto na kočevski gimnaziji in nekaj predlogov za stalno upokojeitev.

Predlog ravnatelja Lajovica, naj bi se § 79 dokončnega učnega reda deloma spremenil, se je odklonil. Ta paragraf določuje, pod kakimi pogoji smejo učenci ljudskih in meščanskih šol prirediti predstave ali pri njih sodelovati. Potrebno je za to dovoljenje okrajnega šolskega sveta.

Na vrsto je prišel zopet predlog kanonika Nadraha, naj se z ozirom na znano blejsko resolucijo uvede disciplinarno postopanje proti Slomškarjem, in če se dokaže, da so res državi sovražni in nevarni, naj se strogo kaznujejo. Predlagatelj je izjavil, da umakne svoj predlog, če g. Jelenc v imenu UJU prekliče krivično resolucijo. — Ravnatelj Jelenc izjavi, da za to ni upravičen, ker je resolucijo sklenila skupščina. Nato imenuje predlagatelj nekega imena Slomškarjev, na prvem mestu seveda g. višješolskega nadzornika Gabrška in izroči imenik Slomškarjev (kranjskih) gospodu predsedniku, ki ga da dr. Karlinu v naročilo, naj izvede preiskavo, če so Slomškarji res protidržavni. Gospodoma Jelencu in Gnusu je bilo to malo neprijetno. Zahtevala sta, naj Slomškarji s sami zahtevajo preiskavo ali vsaj dajo Nadrahu pooblastilo. Ko je g. Jelenc slišal prva imena, je dejal: »Pa same nedolžne imenujete!« Odgovor: »Saj ste vse napadli.« Jelenc: »Ali je v imeniku tudi Štrukelj?« Ali je v imeniku tudi tisti, ki je v šoli pel namesto »Lepa naša domovina«: »Lepa naša dobra kaša, ki jo kuha mama naša?« G. Dimnik: »Ali je v

in oslabili državo nasproti inozemstvu. Mi smo se borili za propore in ga bomo tudi v bodoče branili. Ljudska stranka je v teh težkih trenutkih dokazala, da sme domovina vedno računati nanjo, da je pripravljena na vse žrtve; nikdar pa se ne more stranka postaviti v protislovje s tistimi svojimi temeljnimi načeli in programatičnimi zahtevami, v imenu katerih se je ustanovila. 4. Obnova narodnega življenja se mora izvršiti predvsem v šoli in njenih javnih in zasebnih vzgojnih organizmih. Stranka upa, da vlada priznava moč in vrednost verskega prepričanja, ki se svobodno izpolnjuje in odkritosrčno spoštuje. Može ljudske stranke so se za to misel doslej borili sami, ne stršeč se celih gora predsodkov, ki so se nakopičili tekom desetletij. Ako se sedaj obnovno gibanje spoji v tej tisočletni tradiciji, potem bo globoka kriza duhov in ustanov prešla v plodno duhovno edinost.

imeniku tudi tisti kaplan, ki ni počakal pri oltarju, ko se je pela kraljeva himna?« Poznejša razprava je dokazala, da je Dimnikov kaplan čisto nedolžen, g. Jelenc pa ni hotel imenovati svojega pesnika. Pač pa je pripovedoval, kako huda kazen bo zadela tiste, ki so volili s komunisti. Najnižja kazen zanje je takojšnja upokojeitev.

Kanonik Vrabec je stavil predlog: 1. naj se katehetom ustavljena plača takoj zopet izplačuje; 2. naj se izplačujejo veroučiteljem nagrade, kakor se je bilo svoj čas sklenilo v višjem šolskem svetu.

Gospodarski poročevalec g. komisar dr. Velikonja je izjavil, da ne bo nič pomagalo, če se Vrabecjev predlog sprejme, ker ni kredita. Za nagrade sploh ni v proračunu nobenega vinarja, plače, ki so jih doslej prejemali nekateri kateheti na sistemiziranih mestih, so se pa morale dati učiteljem, ki so se nastavili na sistemiziranih mestih. Po postavi omenjeni katehetje sploh nimajo pravice do plač in so jih doslej prejemali samo na podlagi nekakega sklepa višjega šolskega sveta. Višji šolski svet je pravkar poslal obema ordinariatom dopis, v katerem jima predlaga, da bi se v krajih, kjer je veliko šole, sistemizirala katehetska mesta. Če se to zgodi, bo mogoče dajati veroučiteljem na takih šolah katehetsko plačo. Višji šolski svet je storil tudi vse potrebne korake, da dovoli vlada v Belgradu naknadni kredit za katehetske nagrade. Če se ta kredit dovoli, se bodo vsem veroučiteljem izplačale nagrade tudi za nazaj. Je pa naloga naših poslancev, da ta kredit izposlujejo. — Zastopnika katehetov sta pripomnila, da ni krivda samo pri belgrajski vladi, da se katehetom ustavi plače, ampak tudi pri predsedstvu višjega šolskega sveta. Ko je videlo, da ni zadosti kredita, bi bilo moralo ukiniti razne paralele, ki niso nujno potrebne in dotične učitelje poslati v kraje, ki so bili brez šole. Namesto tega so se nastavljali novi učitelji in plača zanje se je vzela od katehetov. Ali ni to krivica, da je v Sloveniji nastavljenih toliko učiteljev in učiteljic za petje, telovadbo in ročna dela, ko bi ves ta pouk mogli in morali vršiti razredni učitelji (-ce), od katerih mnogi nimajo niti 20 učnih ur na teden. Katehetom z 20—30 tedenskimi urami se pa jemlje vsakdanji kruh. To je socialna krivica, če se pušča delavec s tako težkim delom brez vsakdanjega kruha.

Sklepalo se o Vrabecjevem predlogu ni, ker bi bilo brez pomena.

Največ časa se je na tej seji porabilo za celo vrsto disciplinarnih zadev. Če bi smel o njih podrobno poročati, bi bilo poročilo o njih zelo zanimivo, posebno s političnega vidika. Samo en casus naj omenim — tacito nomine peccati et peccatoris. Neki učitelj se je pritoževal v svoji vlogi, kako ga sovražijo »klerikalci« zato, ker prosvetno deluje — seveda v sokolskem duhu — in ker je bil poleti na vsesokolskem zletu v Ljubljani. Za njegovim pismom se bere drugo pismo, ki ga pa niso spisal »klerikalci«, ampak neklerikalni

okrajni šolski svet. In v tem pismu je bil sokolski gospod učitelj tako črno naslikan, da so tudi napredni gospodje rekli: »Ta mora proč!« Toda kam? En član višj. šolskega sveta svetuje: »Tja, kjer ni klerikalcev.« Predsednik pozove kanonika Nadraha, naj pove en tak kraj. Ta mu odvrne: »Hvala Bogu, v Sloveniji še ni kraja, kjer bi ne bilo klerikalcev.«

Politične vesti.

✚ Nekaj se kuha. »Kmetijski list« je priobčil v svoji zadnji številki dolgo klobaso, v kateri konstatira, da zija med inteligentom in narodom prepad, da pa »ni več daleč čas, ko bo prišla njegova (inteligentova) ura, da bo skupno s kmeti vse Jugoslavije vzel državno krmilo v svoje roke.« Zato vabi »Kmetijski list« inteligenco v svoj sredo. Značilno je, da je ta klic takoj povzel »Slovenski Narod«, ki pravi, da še ne ve, kako bi se moglo odstopiti samostojnim kmetijcem potrebno število liberalne inteligence, da pa je stvar vredna resnega razmišljanja. To pa, — razlaga »Narod« — zategadelj, ker »ako hočejo protiklerikalne stranke pri nas izvajati vsaj delen uspeh, bo treba spriti predstoječih volitev v skupščino koncentrične akcije vseh onih, ki jim je na srečo blagor naše ožje domovine in blagor našega naroda.« Ta poslednja fraza kakor tudi ves članek »Kmetijskega lista« diši po geslih, ki smo jih te dni čuli kolportirati tudi od neke druge strani, ki tudi hoče vse »koncentrirati« v »blagor domovine«. E — pa ne bo kruha iz te moke, ki preveč smrdi po — Belgradu!

✚ Dan Hrvatske pučke stranke. Vrhovni svet Hrv. pučke stranke je odločil, da bo na drugi božični praznik — na Štefanovo — dan hrv. ljudske stranke. Ta dan se bodo vršili sestanki strankinih prištejev po vseh krajih, kjerkoli ima stranka svoje organizacije, da se posvetujejo o čim uspešnem delu tudi v bodoče.

✚ Pašić kot homo regius. »Hrvat« objavlja v svrhu, da se razume sedanja vladna kriza in Pašićev vijuganje pri sestavljanju vlade, zanimive vesti o Pašićevem postopanju pri sestavi vlade po prihodu s Krfa leta 1918. Tedaj, pravi »Hrvat«, je dobil Pašić od tedanjega regenta Aleksandra mandat za sestavo vlade. Vsled kritičnega zunanega položaja se je moral prvi kabinet v SHS sestaviti s posebnim ozidrom na zunanje dogodke in v popolnem skladu z notranjim položajem. Dve važni brzojavki glede prve vlade je imel tedaj Pašić v rokah, eno od Joce Jovanovića, tedanjega srbskega poslanika v Londonu, in od dr. A. Korošca iz Zeneve, pa obe brzojavki je Pašić zatajil. Pozneje je regent zvedel za to in je na listi s Pašićem kot ministrskim predsednikom, ki jo je Pašić predložil, prečrtal Pašićevo ime in poveril sestavo vlade Stojanu Protiću. — Jeli to »Hrvatovo« poročilo resnično, nam ni znano, vemo pa to, da je bil v Zenevi dogovorjen popolnoma drug kabinet, ki mu je bil določen tudi drugačen delokrog, kakor so ga imele vlade v narodnem predstavništvu. Dogovori v Zenevi so varovali avtonomistično stališče zgodovinskih pokrajin.

✚ Agitacija za novo oboroževanje. — Belgrajska demokratska »Pravda« napoveduje velike dogodke na spomlad. Ne ve pa kje in zakaj da naj bi se vršili, ker »nikomur ni jasno, kaj se pripravlja in kje da se bo spopad odigral«. Kdor količak zasleduje politične dogodke v Evropi, mora priznati, da se mednarodni položaj ni poostri, marveč izboljšal, kakor je poudarjal tudi Poincaré v parlamentu. Zaključek »Pravdinega« razprto tiskanega poročila pa razreši postavljeno uganko tega režimskega lista, ki opozarja: »Treba bi bilo vse te neprilike dobro zasledovati, a poklicani naj se požurijo s pripravami. V današnjih razmerah je najpotrebnejše biti na straži.« — Napoveduje se namreč novo, milijarno po-

b mu na ublebil, de u ud zdej zanaprej sam on mou pravica rotuška ura pupraulat, ja hodet usak dan navijat, usak mesec ene parkat pa tista luna nad uro tku zasukat, de uja Iblančani vedl, kdaj pouhna luna na rotuže kumandera. Ush teh dubrot u pa deležen le u tem slučaje, če u negava prtožba čez vultivke kej zalegla.

Sklenil sa pa liberalci prouzaprou že pred vultivam, de se uja prtužil, če nauja vultivo zajne dobr vn izpadle in s naprej uzet. de se uja tulk časa prtužval, de se uja naveličal hodet tista gumalastika u škatle metat in uja tku zlepa prepustl frakarjem kumanda na rotuž.

Tu sa pa sklenil zato, ke nisa mogl ministra Grogata pred vultivam reguvort, de b tku skumenderu, de b bla na vultiš sam ena škatla nastaulena in seer starinarska. Seveda ministar Grogata ni mogu starinarjem ustrečt, ke sa mu gespu di iz »Jutruve« dežele bl h src prrasl in sa mu znanšče ud tekat, de je mogu jt »Agro-Merkurja« u jutruva dežela kurirat. Za »Jutruve« b že tu skumanderu; iz tem pa spet starinari nisa bli zaduvoln. In tku sa se ribal ke pa sm, dokler ni minister

Groga tak ubčinsk vultium red pugruntu in ga vn prnesu, de je blu ubem liberalnem gardam pu vol. Pu vol jm je blu pa ta vultium red že zatu, ke sa se starinari troštāl, de more bt zmaga na ta viža na nhn plat, ke maja ta nar več prstašu u Iblan. »Jutruve« pa glih tku. Ta narodn socialisti pa tku na prideja u pušten, ke te se tku zmeri na tist štrk ubesja, du kerga maja ta nar več zaupajna, de jh u držu.

Seveda se se ube liberalne garde nagraužn iz soja rajtnga urezale. Ta narodn sucjalistem je pa še dons žou kulkr maja las na glau, de se jm je nhna špekulacija tku pufričila in sklenil sa, de tku na more ustāt in sa rekl »cik ud koncac. Zbral sa se liberaln Cmukauzari iz ush vetrou in se začel pusvetvat, kuku b se dala pulumija ministra Grogata in pa nhna ta nar laži regulirat in spet u vornga spraut.

Pu dougem premišlvajn sa pršli na tu, de b edin kašn urmohar, ke se na use šraufe in kuleščke zastop, lohka nhn vultium verkle pupravu. In res sa se nazadne zedinl, de nej kašn urmohar ta reč u roka uzame in s iz no glava ubija kokr ve in zna.

Ke pa že tud naprej veja, de jh tud usa urmoharjuva knšt nau iz šlamastike izulekla, če nauja bl skp držāl kokr du zdej in de utegneja pridet spet na kojna le na ta viža, če se pud ena firma združja in pr ta novh vultivah usi u ena škatla gumalastike zmečeja, sa se začel spet ribat, kera firma in škatla b ta nar bl vultiove nase ulekla. Ta narodn sucjalisti sa se drl, de je nhna firma še ta nar bl ubrajtana, starinari glih tku. »Jutruve« sa pa spet soja firma naprej štulel in trdil, de je le nm večina zažihrana. In tku ni tou nubedn udjejnāt.

Dve ure sa se rukal, špeteral in se zmerjal, in ke se le na nubena plat ni tla sreča zasukat in sa že use priimke punual se je uglasu Bolču Pepe ket priznan pulitičn strukounak in je reku, de b blu še ta nar bulš, če use tri firme kunkurs napuveja in se združja pud ena firma, pud firma: »liberalna banda«.

En čas je blu use tih med zburvauci tku, de se je kar vidl, de je ta duhovitost usm sapa zaprla. Ke sa pa spet mal h seb pršli, sa pa zarjul kokr iz enga grla: »Ziujaz družena liberalna banda! Ziujak«

Usaka gorneštajarska hribuska vas ma sojga trotina, za kua b pa Iblana, ke je bla soje čase clu deželn stoin mest, na mela tud kašnga kulufoktarja? Tu ja ni nč pusebnga; lde se pa še čudja, de sa liberalci vnder le enga ujaugl, de ga je šou zajne pulomt. Kua pa je tu? Sej za ga dost douh iskal in b ga nazadne še na dubl, če

sojilo za oboroževanje in morda ima na svetu še kakšna država staro orožje, ki bi se ga rada znebila proti dobrim provizijam.

+ Kam gre Italija? Splošno se je mislilo, da bo fašizem, prevzeši državno oblast, postal legalna politična organizacija, saj se z anarhijo ne da vladati nobena država. Fašistovski voditelj in ministrski predsednik Mussolini je tudi slovesno izjavil, da se mora sedaj fašizem vrniti k redu in spoštovanju zakonov. Toda razvoj dogodkov kaže, da fašizem za red in zakonitost sploh ni sposoben. Fašisti ne nadaljujejo svojih nasilij samo med narodnimi manjšinami, marveč tudi nad svojimi soplemenjaki, ki so drugega političnega mišljenja. Tako so te dni na najgrši način nastopili proti bivšima ministroma Nittiju in Amendoli. Tega ne dovolj, je pa glavno fašistovsko glasilo »Popolo d'Italia« te dni vsem »defetistom« zagrozilo s krvavo revolucijo, katero je fašizem prvi pot opustil, ni se ji pa odrekel. Znamenja kažejo, da je fašizem nepopoln in da ne bo dal prej miru, dokler z Italijo vred ne strmo glavi v prepad.

+ Rusija in Italija. Deputaciji žurnalistov, ki jo je te dni sprejel v Rimu mu-deči se Krasin, ljudski komisar sovjetske Rusije, je dejal o razmerju med Italijo in Rusijo: Pogoji, da Rusija začne trgovinske zveze z drugimi državami, je ta, da iste priznajo soviete za edino pravo rusko vlado. Če znamenja ne varajo, bo Italija kmalu sledila zgledu Nemčije, Norveške in Poljske. Krasin je zagotavljal, da je tudi Mussolini uvidel nujno potrebo takojšnjih diplomatskih zvez med Italijo in Rusijo. Za sedaj je odšlo — uspeh Krasina — odposlanstvo italijanskih industrijev v Rusijo, da tam razlože svoj veliki delovni program. V južni Rusiji bo Italija dobila 150.000 hektarjev rodovitnega polja ter mnogo ugodnosti glede premoga, železne rude, mangana in bakra. — Kakor se vidi, sedaj država za državo prihaja v stike z Rusijo. Ali naj bomo mi zadnji? Ali naj bo Italija tudi v Rusiji pred Jugoslovani?

+ Boj za stanovanjski zakon v avstrijskem zveznem svetu. Te dni se je vršila v avstrijskem zveznem svetu napeta debata o stanovanjskem zakonu, ki je bil že v poslanski zbornici. Socialdemokratje in del kršč. socialcev so z vnebo podpirali novi stanovanjski zakon, medtem ko so vsenemci in ostali del kršč. socialcev ta zakon pobijali. Klub kršč. socialcev je očigledno različnim interesom, ki jih zastopajo njegovi člani, sklenil dati glasovanje članom na pristo. Tako je bilo z glasovi velike večine krščan. socialcev in soc. demokratov sklenjeno, da zvezni svet novemu stanovanjskemu zakonu in zakonu v varstvo najemnikov ne bo ugovarjal.

Enakopravnost — kje si?

Rateče - Planica, 12. dec. 1922.

Bolj kakor Jugoslovani v notranjih deželah, čutimo mi mejaši težko roko državnih razmer. Po eni strani nas stiska inozemec, po drugi strani pa nam ne prizanaša domača uprava.

V pretekli vojni smo imeli polno maršbataljonov, ki so nam delali vsakovrstno škodo. Potem je zasedel sovražnik polovico občine, ki je še danes ne spusti iz rok. Živimo v vednih stiskah in pričakujemo pomoči, ki je pa dosedaj še nismo učakali. Ako bi naši ljudje ne bili tako pridni, da se vzdržujejo iz lastne moči, bili bi že davno propadli. Mnogo prošelj smo že poslali vsem jugoslovanskim uradom, pa nismo dobili nobenega odgovora. Sedanji režim je podoben tisti žuželki, ki ne reagira na noben pritisk, temveč se potuhne kakor bi bila mrtva stvar. Noben odgovor je pa seveda tudi en odgovor.

Pač — enkrat se je pa ta režim vendar predramil in nam milostno poslal nekaj nerazumljivih vrstic. To je bilo tako-le:

Rateški občani imamo mnogo njiv, travnikov in gozdov na oni strani, ki so jo zasedli Italijani. In režimovcem je prišlo na misel, da bi se dalo tudi tukaj nekaj zaslužiti. Vsak rateški prebivalec, naj je moški ali ženska, da je le dvanajst let star, mora plačati carinskemu uradu 10 dinarjev davka, ako hoče obdelovati svoje polje onstran demarkacijske črte. Če bi kaj takega zahtevali Italijani, ne bi se čudili preveč, ampak da kaj takega tirja jugoslovanska carinska uprava od lastnih državljanov, je neverjetno. Prijemali smo se za glavo radi krutosti in razmišljevali, kako je mogoče naložiti tako krivičen davek. Saj smo vendar poljedelci in živinorejci, torej eminentno državotvoren element, ki ne dela le sebi in korist, ampak tudi v korist državi in ki ji že itak plačuje postavne davke. Sedaj bi ji morali mi rečni ljudje še dajati harač, ki ga ne poznajo naši sodržavljanji in ga menda ne tira nobena druga gospodarka na svetu, kvečjemu, ako so ga kdaj iztiskali Turki iz Srbije. Samoumevno je, da smo se pritožili naravnost v Belgrad zoper to nečuvno krivico. In kakšen odlok smo dobili zoper ta protest?

Zastopnik občanov je moral iti v pet kilometrov oddaljeno Kranjsko goro, da je pri ondodnem carinskem uradu izvedel, ka-

ko so sklenili v Belgradu. Režimovci se niso ponižali tako globoko, da bi dostavili svoj sklep naravnost v Rateče, temveč so zahtevali, da moramo iti več kakor uro daleč, ako hočemo izvedeti o uspehu naše pritožbe. Kaj je njim mar izguba časa in denarja!

V Kranjski gori je pokazal dotični uradnik našemu zastopniku polo papirja, pisanega v srbskem jeziku. Uradnik je obračal polo semintja, študiral cirilico, besede tolmačil tako in tako ter po daljšem trudu spoznal iz pisave, da je naša prošnja odbita. Plačati moramo davek, ki je nam naložen, pa konec besedi.

Prijatelj moj, ki to čitaš in pripadaš morebiti demokratu ali samostojnejšem, ali veš sedaj, kaj je centralizem? Dobro si ga oglej v tej mali podobi in dobro si zapomni, kaj da zahtevaš. Kmetu nakladati hude davke, izrabljati ga do skrajnosti in mu vrh tega še dajati ukaze v nerazumljivi pisavi! Sam si kuješ verige, v katerih boš vkovan v takozvani svobodni državi. Ti, ki nedvomno spoštuješ svoj jezik, ali te ne navdaja jeza, ko vidiš, da se izpodriva slovenščina v Sloveniji? Ali se nam ni približno podobno godilo že v Avstriji, ko so vsiljevali nemščino v naše urade in šole? Pošiljali smo nemške odloke gosposkam nazaj in tudi sedaj bo treba tako začeti. Visoko hočemo držati svojo zastavo in bomo smatrali vsako poniževanje v tem oziru za atentat na našo narodnost in na naš splošni napredek.

Zelimo s Srbi sodelovati, toda le tako, da se nikdar ne poniža dostojanstvo slovenskega naroda.

Koroške novice.

k Germanizacija Ziljske doline. »Koroški Slovenec« dne 13. t. m. poroča pod tem naslovom, kako se v Ziljski dolini tudi potom cerkve širi germanizacija. V popolnoma slovenski župniji, v Gorjah, ki ima zavednega Slovencega za župana, že več let župnikuje trd Nemec, ki ne zna niti besedice slovensko. Seveda je tudi krščanski nauk v šoli nemški. Slovenci, katerih predniki so cerkev sezidali in ki tudi sedaj edini redno hodijo v cerkev, zastojajo pri slovenskega duhovnika. — V župniji na Brdi je bil pravkar inštaliran nov župnik — štajerski Nemec, ki pri pridigah lomi grozno slovenščino, v šoli pa poučuje otroke v katekizmu zgolj v nemščini. Za to mesto sta bila prosila dva slovenska starejša duhovnika, oba sta bila tudi koroška rojaka. Kljub temu so ju na korist prvemu prezrli. — »Kor. Slovenec« protestira proti takim očividnim krivicam.

Primorske novice.

p f Dr. Ignacij Kobal. Smrt dr. Ignacija Kobala se je globoko dojmila vsega slovenstva v Julijski Krajini, posebno pa našega goriškega ljudstva. Saj je deloval vsepovsod, kjer je šlo za dušni in gmojni blagor goriških Slovencev. Bil je 12 let voditelj slovenske Marijine družbe v Gorici in jo visoko dvignil. Bil je v načelnstvu Slov. ljudske stranke in Kat. tiskovnega društva, v nadzorstvu Centralne posojilnice, bil je član uprave škofijskega semenišča, v odboru slovenskega Alojzijevešča, v kuratoriju »Monta« itd. Visoko so ga spoštovali tudi politični nasprotniki. Začasa vojne je do zadnjega ostal v Gorici in v vedni smrtni nevarnosti z največjo poštovanostjo opravljal dušnopastirsko službo. Po vojni se je takoj vrnil v Gorico. Ko je neko nedeljo pridigal o Kristusovem vstajenju, so ga denuncirali, da je govoril proti italijanski državi. Aretirali so ga in odvedli v Trst, kjer je bil skoro dva meseca v ječi. To mu je izpodkopalo zdravje. Nadškof dr. Sedej ga je imenoval stolnega župnika in kanonika, a smrt je že prežala nanj in ga 6. t. m. iztrgala iz srede goriškega ljudstva. Pogreb je bil na praznik 8. t. m. Udeležila se ga je Gorica z vsemi svojimi verskimi in dobrodelnimi organizacijami in zavodi, zastopniki oblasti in vsi sloji prebivalstva brez razlike narodnosti. Tudi dežela je bila številno zastopana. Spreved je vodil generalni vikar msgr. Sion Lenard s celokupnim kapljem, peli so cerkveni pevci in Glasbena Matica. Ob smrti se je pokazalo, kako vsesplošno spoštovanje in ljubezen je živil pokojnik v Gorici in Julijski Benečiji sploh. — Rojen je bil pok. dr. Ignacij Kobal 1. 1878. na Šentviški gori; v mašnika je bil posvečen 1. 1903. Za doktorja je bil promoviran v Rimu. Nato je bil dve leti kaplan v Dornbergu, postal stolni vikar v Gorici in katehet na moškem učiteljsku ter je zastopal cerkev v okrajnem školskem svetu. Ostalo njegovo delo smo že gori omenili. Bog mu bodi za vse obilen plačnik!

p Nečloveška politika. Fašistovski režim se je spozabil tako daleč da je svojo surovo raznarodovalno politiko zanesel celo v goriško deželno gluhoemnico, kjer je slovenski jezik popolnoma odpravil in ga nadomestil z italijanščino. Goriška gluhoemnica se je v znatni meri zidala tudi s slovenskim denarjem. Sedaj hočejo slovenske gluhoemnice sirote udariti poleg naravne še z drugo gluhoemnostjo: saj ko se

ti reveži iz italijanske gluhoemnice vrnejo k svojem, jih ne bodo razumeli, kakor ti ne bodo razumeli njih. Tako početje je pač nečloveško, nezaslišano. Ideja, ki rodi take sadove, je v sebi gnila in bo sramotno propadla. Sicer je goriški podprefekt na osebni protest posl. Ščeka in dr. Besednjaka obljubil, da se bo zavzel za to, da se v gluhoemnici upostavi prejšnje stanje. A kolikor poznamo fašizem, bo vnebovpijoče nasilje nad dušo gluhoemnih sirot ostalo v veljavi, dokler višje sile ne stro fašizma samega.

p Avtomobilska zveza Gorica—Čepovan se je otvorila te dni. Odhod iz Čepovana ob 7. uri zjutraj, odhod iz Gorice ob 2. uri popoldne.

Štajerske novice.

š Jugoslovanski klub za mariborsko gradbeno akcijo. Kakor znano, je dr. Korošec vložil interpelacijo v zadevi Mariborske gradbene akcije. O tem je društvo Mariborska gradbena akcija, kakor nam iz Maribora poročajo, od poslanca dr. Korošca dobilo sledeče obvestilo: »Na Vaš dopis od 23. novembra 1922 Vam sporočam, da je napravljeno vprašanje na g. ministra zgradb v zadevi gradbenega zanemarjenja Maribora. Priporočal sem mu Vaše konkretne predloge. Jugoslovanski klub se bo i nadalje toplo zavzemal za Vašo stvar.« Po naših informacijah se je omenjeno društvo obrnilo na vse klube v skupščini in s posebno resolucijo še na g. ministra za socialno politiko dr. Žerjavo, na slednjega najbrž zato, ker je svoj čas kot šef deželne vlade Mariboru obljubil velikopotezno gradbeno akcijo in ker ima sedaj priliko svojo obljubo izpolniti. Nismo pa nikjer slišali, da bi se bil za ta prepotreben korak država MGA razen dr. Korošca odnosno Jugoslovanskega kluba še kdo drugi zavzel.

š 16 milijonski primanjkljaj v mariborskem mestnem proračunu. Mariborski mestni proračun za 1. 1923. izkazuje 16.000.000 K deficita. Vsa mesta podjetja: plinarja, klavnic, elektrarna, vodovod in kopališča izkazujejo izgubo. Edino pogrebni zavod je aktiven in ima 80.000 prebitka.

š Ustrelil se je v Mariboru kapetan Takič z in ženeške podoficirske šole. Še prejšnji večer je bil v družbi dobre volje, zjutraj si je pa pogol krogol v glavo. Kaj ga je gnalo v smrt ni znano.

š Sv. Lovren na Pljuškem polju. Na zavito poročilo »Jutra« o umoru Sokola Franka odgovarjamo zaenkrat sledeče: Frank je bil znan pretepač in je bil ravno isti dan pri sodnijski obravnavi, ker je pred nekaj tedni brez vsakega poudara udaril s teletnjekom po glavi posestnikovega sina Mohorka, ki je bil vsled tega po zdravnikovi izjavi 14 dni v smrtni nevarnosti. Od sodnijske razprave domov grede je napadel najprej pričo fantja Kozoderca in ga tako udaril trikrat po glavi s palico, da je padel. Frank in njegov brat sta ga na tleh tolkla s kamenjem. Frank je stekel nato za fantom Kranjem in ga tudi udaril s palico. Kranje je zbežal, ko pa ni mogel več uteči, je bil prisiljen k silobranu. »Jutro« pa kanonizira take pretepače za svetnike in najblajše značaje.

š 10letna umetnica v baru. V mariborski Veliki kavarni in baru je nastopala te dni vsak večer kot umetnica na gosli neka 10letna deklica. V koncertni dvorani — da, a v kavarni, baru zvečer — ali spada desetletna deklica v tako ozračje?

š Uboj. Hudi uboja v fantovskem pretepu je bil pred mariborsko poroto obsojen 25letni oženjeni poljski dninar Ivan Zalik iz Srednje Bistrice v Prekmurju na 11 mesecev ječe.

Seja trgoveške in obrtne zbornice.

V četrtek, dne 14. t. m. se je vršila plenarna seja Trgoveške in obrtne zbornice.

Pri seji se je razvila živahna debata o vseh najvažnejših gospodarsko-političnih problemih. Tako se je razpravljalo o načrtu zakona glede neposrednih davkov, o deviznem pravilniku in Plavšičevem »popravljenju« naše valute potom omejitve uvoza, o neznosni draginji ter obupnih prometnih razmerah.

Tajnik zbornice dr. Murnik je podal poročilo o poslovanju zbornice ter o razvoju naše trgovine, obrti in industrije. Dr. Windischer je poročal o načrtu zakona o neposrednih davkih. Pri tem se je razvila zelo živahna debata, v katero sta posegla predvsem g. Lenarčič in Jelačin. G. Jelačin kritizira ta zakonski načrt, češ da štiti preveč združništvo in zemljiške posestnike, ki bi premalo, ali skoraj nič davkov ne plačevali. G. Lenarčič zagovarja posestnike zemljišč. Zbornica sprejme izjavo, kjer se predlagajo posamezne spremembe vladnega zakonskega načrta o neposrednih davkih. Pred prehodom k drugi točki dnevnega reda se je razvila zelo ostra in živahna debata, v kateri se je obsodila vsa devizna politika g. Plavšiča. Soglasno je bila sprejeta od g. Ivana Jelačina predlagana sledeča resolucija:

»Trgovaška in obrtniška zbornica kot legitimna predstavica industrije, trgovine in obrta opozarja temeljem v današnji plenarni seji podanih predlogov na nepregledno dan na dan rastočo materialno škodo, katero trpe gospodarski krogi vsled cele mesece trajajoče neurejenosti deviznega prometa v državi. Dolgotrajna popolna nesigurnost izpodbija celo gospodarsko življenje ter ustvarja gospodarskim krogom nepopravljivo škodo. Položaj ogroža industrijo in trgovino na najobčutnejši strani, ker ne morejo voditi racionalno svojih ob-

ratov spričo nemogočnosti, dobiti jasnost glede izpolnitve svojih obvez napram inozemstvu.

Zbornica hkratu opozarja na kolosalno moralno škodo, ki jo trpi naš renome in naš kredit v inozemstvu, katero nas pričenja smatrati za šikanerje, koji ne zaslužio zaupanja in kreditov v internacionalni trgovini. Ovine v nabavljanju deviz vsled obstoječe zabrane finančne uprave v praksi efektivno vodi do položaja, ki opasno sliči moratoriju plačil.

V interesu gospodarskega obstanka ter v obrambo naše industrije in trgovine nujno prosimo, da preneha obstoječa negotovost takoj ter se izdajo jasna določila o tem, kako vrstiti plačila napram inozemstvu.

Spominjajoč na zadnjo konferenco gospoda pomočnika Plavšiča v Ljubljani poudarjamo, da je potrebno dati gospodarskim interesom v Sloveniji priliko razprave o novo zamišljenem pravilniku, predno stopi v veljavo.

Po triurni kritiki današnjega vladajočega režima, neznosne draginje in obupnih razmer preide zbornica k poročilu pregledovalcev računov za 1. 1923 in 1921. Poročevalec g. Rohrman je medtem že odšel. Poroča g. svetnik Ložar in zbornični računski zaključki se odobro.

Ne dnevni red pride proračun za 1. 1923. Dohodki so proračunjeni s 1.500.000 dinarji, stroški pa s 1.452.000 dinarji. Obrtnemu nadaljevalnemu šolstvu se dovoli podpora v znesku 125.000 Din. Kritje za ta izdatek naj bi dala 25 odstotna naklada na pridobinski davek. Fondu trgoveške akademije se nakloni znesek 75.000 Din. Na predlog g. svetnika Ogrina se dovoli podpora srednji tehnični šoli v enakem znesku v dinarjih mesto v kronah, odkloni se predlog Zveze obrtnih zbornic, kranjskih in štajerskih, naj bodo tudi one deležne naklade na pridobinski davek. Dovolj se pa jim znatna podpora, kakor tudi gostilničarskim in drugim zadrugam, češ da so to prisilne zadruge. Pri tem pa je pokazala večina svojo pristranost, da je odklonila predlog naj se dovoli podpora Jugoslovanski obrtni zvezi, ki deluje že dolgo in uspešno za prosep obrtništva. V prvi vrsti sta nastopila proti podpori Jugoslovanski obrtni zvezi svetnika g. Zadravec in g. Rebek. V znak protesta so svetniki SLS zapustili po odklonjenem predlogu zbornico. S tem je zbornica postala nesklepna, ker je ostalo v zbornici s predsednikom vied samo 23 članov, vseh zborničnih članov pa je 48. Proračun torej ni mogel biti veljavno sprejet. Skrajni čas je, da se zbornica preuredi.

Pripominjamo še, da so gg. svetnik Ogrin in tovariši stali sledeče resolucije:

1. Zbornici je veliko na tem, da pričnejo obrtno nadaljevalne šole, posebno v večjih krajih kot Ljubljana, Maribor, Celje v letošnjem letu takoj s poukom. Zbornica naj blagovoli tem šolskim odborom sporočiti, da jim je dovolila prispevek v isti višini kot lansko leto ter želi, da se s poukom nemudoma prične.

2. Ministrstvo za trgovino in industrijo se naproša, da odobri od zbornice predlagano spremembo zakona o trgovskih in obrtniških zbornicah, o volilnem redu in poslovniku, ter da se čimprej izvedejo zbornične volitve.

3. Zbornica obžaluje, da ni ministrstvo za socialno skrbstvo imenovalo od nje predlaganih članov v osrednji in pokrajinski odbor urada za varovanje delavcev. Ministrstvo se naproša, da čimprej izdela volilni red ter razpiše volitve v omenjene odbore.

Dnevne novice.

— Proslava rojstnega dne Njegovega Veličanstva kralja. Ministrstvo prosvete v Beogradu je odločilo, naj se rojstni dan Nj. Vel. kralja praznuje po vseh sčlah dne 17. decembra t. l., četudi je ta dan nedelja. To velja namesto vsakega drugega obvestila.

— P. n. naročnikom na sobotno izdajo. Današnji številki »Slovenca« smo priložili položnice za naročnike sobotne izdaje. Naročnina za leto 1923 znaša za vse kraje v Jugoslaviji 20 Din, pol leta pa 10 Din. Vsak naročnik te izdaje naj se posluži položnice še pred novim letom, da si tako zagotovi redno prejemanje svojega lista tudi v novem letu. Časopisje se povsod plačuje naprej. — Somišljeniki in prijatelji, pridobite mnogo novih naročnikov na sobotno izdajo našega lista, ki se je v zadnjih letih tako splošno priljubila!

— Cenj. inozemskim naročnikom. Mnogi cenj. naročnikov, posebno onih v Primorju, vsled neurejenih prometnih razmer, niso mogli doposlati cele naročnine in nam torej dolgujejo še na račun leta 1922. Pripominjamo, da znaša celoletna naročnina do konca leta 1922 200 Din. Na tej podlagi vsak p. n. naročnik lahko izračuna, koliko znaša njegov primanjkljaj. Te zneske naj obenem z delno naročnino za leto 1923, ki znaša mesečno 23 Din, vsak nemudoma dopošlje podpisani upravi. P. n. naročniki v Primorju, naj pošljejo denar podružnici Ljubljanske kreditne banke v Gorici, ki ga nam bo nakazala potom svoje ljubljanske centrale. Naročniki v nemški Avstriji prejmejo v prihodnjih dneh posebne položnice, po katerih nam bodo lahko nakazali primerno vsoto v nemško-avstrijski veljavi. Po novem letu bomo ustavili dopošiljanje lista vsem inozemskim naročnikom, ki dotlej ne bodo obnovili naročnine. Poština za inozemstvo je predraga (125 Din na leto), da bi mogli še dalje pošiljati list neplačnikom.

— Izjava. Uredništvo »Slovenca« izjavlja, da podatki v članku »Hipotekarne

banke, pr občenem v petek, dne 1. decembra 1922, v kolikor se tiče osebe g. pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja, ne odgovarjajo resnici. Prepričali smo se marveč, da je g. namestnik Hribar postopal v tej zadevi povsem korektno in z vso odločnostjo zastopal stališče, da se ima cel akcijski kapital »Hipotekarne banke« dodeliti regulativnim hranilnicam, da so pa to njegovo namero drugi faktorji preprečili. Vsled tega napada na gospoda pokrajinskega namestnika v imenovanem članku lojalno preklecujemo, priznavajoč, da so bile naše informacije napačne. Uredništvo.

— V Dolenjem Logatcu bi se imele vršiti občinske volitve dne 12. januarja prihodnjega leta. Ker pa niso liberalci vložili kandidatne liste, se volitve ne bodo vršile. Občinski zastop bo obstajal iz samih somišljenikov SLS. Pripomniti je, da je pred 10 leti veljal Dol. Logatec za steber liberalizma — danes pa je popolnoma kapituliral. Ker niso liberalci v Dolenjem Logatcu vložili liste, vpliva to močno tudi na občinarje v Gorenjem Logatcu, kjer se liberalizem čuti še nekaj varnega. Ali tudi v Gorenjem Logatcu se liberalizem krha in je pričakovati v doglednem času popolnega liberalnega poloma.

— Darujte knjige za koroško mladino! S tem klicem je stopilo pred slovensko javnost društvo »Gospodstviški Zvon«. Nujna potreba, da se obnovijo in pomnožijo knjižnice v slovenskem delu Koroške, je vzrok tej prošnji. Prosimo cenj. občinstvo, da se temu našemu pozivu odzove. Marsikje ležijo knjige, ki ne služijo svojemu eminentnemu namenu. Vsaka knjiga, kolikor toliko dobro ohranjena — dobrodošla. Na Marijinem trgu v Ljubljani je postavljen nabiralnik — težko, da ga kdo prezre. — Samo, da ne bi našla ta prošnja gluhih ušes in trdih src — to naša želja. Sprejemajo se knjige tudi v pisarni »Gospodstviškega Zvona«, hotel Štrukelj, od 8.—14 ure.

»Gospodstviški Zvon.«

— Izjava. Včerajšnji »Slov. Narod« poroča o podpori, za katero je prosila trgovsko in obrtno zbornico Jugoslovanska obrtna zveza (»Slov. Narod« jo je menda namenoma prekrstil »Jugoslovanska strokovno zvezo, ki je nekaj čisto drugega), češ da je to popolnoma politično društvo. Kot načelnik JOZ ugotavljam, da se ta zveza peča s strokovnimi zadevami in izdaja tudi svoje strokovno glasilo »Jugoslovanski Obrtnik«, ki prinaša zelo aktualne strokovne članke in je vsaj toliko vreden podpore kot »Obrtni Vestnik« in »Gostilničar«. Ugotavljam, da je za podporo glasovalo 10 članov, proti pa 18 članov. Predsednik ni glasoval, enako tudi ne g. Jelačin, ki je bil tačas v drugi sobi. Vseh skupaj je bilo tedaj navzočih s predsednikom in g. Jelačinom 30 članov. Zbornico je zapustilo 7 članov. Ostalo jih je torej samo 23. Za sklepčnost seje pa je potrebna navzočnost 24 članov, kar sem ugotovil pred odhodom iz seje dvorane. Seveda, če so šli za člane tudi referente in časnikarje, ki so bili pri isti mizi, potem je predsednik lahko konstatiral sklepčnost seje. Mislim pa, da je za 25% naklado na obrtni davek vendar potrebna poštena večina. — Ivan Ogrin, predsednik JOZ.

— Smrt dubrovniškega patricija. V Dubrovniku je v visoki starosti umrl zadnji potomec najstarejše dubrovniške patricijske rodbine — Jero pl. Natali. Pokojnik je bil visoko izobražen, plemenit mož, po poklicu sodnik. Svoj čas je bil tudi član dalmatinskega deželne zbornice. Po političnem prepričanju je bil Hrvat. Nataliji so igrali v dubrovniški zgodovini znatno vlogo.

— Pokojniški zavod za nameščence. Volitev delegatov je razpisana na dan 5. februarja 1923. Imeniki viličev so razporejeni od dne 19. decembra 1922 do 2. januarja 1923; reklamacijski rok je določen do vseh 2. januarja 1923. Kandidatna lista, ki so pri volilni komisiji na razpolago, je treba vložiti do 2./1. 1923 dopoldne do 10. ure. — Razglas bo objavljen v Uradnem listu za Slovenijo in v Dalmatinskem Glasniku.

— Gozdni požar. Potniki, ki so se vozili včeraj po gorenjski progi, so opazovali v hribih za Cerkljami obsežen gozdni požar. Gorel je menda gozd Reka. Podrobnosti še nismo mogli doznati; gotovo je le, da je ob eni popoldne že gorelo in da je bil požar tudi že ob pol sedmih zvečer jako močan.

— Odbor Zveze slov. pevskih zborov pozivlja vse članje zborov, da pošljejo na slavnostno prireditve pomembnih jubilejev 50 letnice Glasbene Matice in 30 letnice pevskega zbora Glasbene Matice svoja zastopstva, ki naj se udeležijo vseh prireditev, zlasti izrednega občnega zbora v nedeljo dopoldne in komerza v nedeljo zvečer (obakrat v Filharmonični dvorani).

— Razpisani poštni uradi. Razpisana so odpravnika mesta pri poštah v: Brusnicah (III/4), Dobrovniku v Prekmurju (III/2), Šmarjeti pri Novem mestu (III/2), Framu (III/1). — Prošnje je vložiti v tri tednih.

— Smrtina nasreča na Jesenicah. V tvornici Kranjske industrijske družbe je dne 14. t. m. dvigalo stisnilo čez život 1. 1894 v Zg. Lipnici rojenega delavca Antona Bertoneja, katerega so takoj prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je pa kljub operaciji 15. t. m. ob 8. jutraj umrl.

— Za obdarovanje revežev o božiču je uvedla zagrebška mestna uprava veliko akcijo, kateri so obljubile razne mestne tvrdokazne prispevke bodisi v živilih bodisi v denarju.

— Zalostna smrt divjega lovca. Vojska med pravimi in divjimi lovci je že stara. O njej so se pisale že srca pretresujoče žalostne. V resnici prava tragedija se je odigrala 21. novembra letos pri Vrhu na Gorenjskem. Lovska čuvaja Miha Oitzl starejši in mlajši sta sprenjevala na lovu proti Vrhu Dunajčana dr. Selligsteina. Opoldne so padli v Rebižu na gamse trije strelci: streljala sta dva divja lovca, katere sta prišla čez Vratca. Ob 4. popoldne je zagledal Oitzl mlajši v ruševju kakih 300 korakov oddaljena divja lovac, katere sta trikrat proti njemu ustrelila; Oitzl je ustrelil proti njima. Ker pa se je mračilo ju ni zasledoval, marveč je odšel domov. Drugo jutro je našel tam lužo krvi, ustreljeno srno, daljnogled in palico. Sledivi so vodili proti državni meji v Trento. Ugotovilo se je, da je Oitzl ml. zadet v nogo Alojzija Mlekuža iz Trente št. 21, mu prestrlil žilo, vsled česar je Mlekuž umrl.

— Tepeni nemški narodni socialisti. Narodne socialiste imajo tudi na Nemškem, kjer igrajo isto vlogo ko pri nas: narodni šovinisti brez socializma. Dne 13. t. m. so ti nemški NSSarji sklicali zborovanje v Göttingen na Würtenberškem. Delavske organizacije pa so pozvale delavce, da pridejo v masah na to zborovanje. Vsled tega so nemški NSSarji dobili pomoč iz Monakovega, odkoder je došlo nekaj sto nemških nar. socialistov, oboroženih z gumijevimi palicami. Ko je delavstvo to izvedelo, je pridlo od vseh strani na shod ter ga onemogočilo. Več NSSarjev je bilo pri tem tepenih. Nato pa je policija NSSarje lepo spravila v vagone in jih poslala v varno domovje.

— Sežiganje mrlitev na Dunaju. Dunajska mestna občina, ki je v rokah socialdemokratov, ni imela nujnejšega opravila, kakor sezidati krematorij, ki je stal eno milijardo avstrijskih kron. Občina ima sedaj celih 124 milijard deficita, vsled česar bi bilo štedenje na mestu. Mesto štedenja je vrglo sedaj eno celo milijardo skozi okno, ker po avstrijskih postavah je pač dovoljeno zidati krematorije, a mrlitve v njih sežigati, je pa prepovedano. Luksus sežiganja bi stal pri vsakem mrlitvi 600.000—700.000 a. kron. Ker pa občina hoče že drugi teden krematorij otvoriti, vkljub nasprotovanju postavnih določil iz leta 1784, 1870, 1909 in 1912, ki so še vedno v veljavi, javnost napeto pričakuje, kaj bo ukrenila vlada. Kršč. socialci so v tem oziru že ostro nastopili proti ukrepu dun. obč. sveta.

— Čevlji za zimsko vreme, močni, topli, posebno priporočljivi za gg. oficirje, lovce itd. se dobe na glavni zalogi tovarn Peter Kozina et Ko., Ljubljana, Breg 20. Kupujte jih dokler še zaloga traja. 5322

Gospodarstvo.

g Zlati trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 16—16.10 K, oves 13.50 K, ječmen 11.07—11.20 K, kromar 12.80 K, pšenična moka (št 0) 23. — Tendence je bolj čvrsta.

g Pogajanje za sladkorne tovarne v Litvi. Po poročilu litvinskega konzula v Pragi se pogaja ravateljstvo Skodovih tvornic z litvinskim kmetijskim ministrstvom radi naprave sladkonre tvornice v Litvi.

g Kr. šumska uprava v Kostanjevici na Dolenjskem odda na Opatovi gori okrog 1500 plm bukovega porabnega lesa, ki se spravi po žičnici v bližino vasi Orehovec do konca julija 1923. Pismene, predpisane sestavljene, z 20 Din kolekovane ponudbe s pripombo, da so ponudnikom znani splošni in posebni pogoji za prodajo lesa in da se jim podvrže, naj se vložijo z 10 odstotno jamščino do 22. decembra 1922 do 10. ure dopoldne pri podpisani upravi. Na ovitku se mora navesti: »Ponudba za bukov les na Opatovi gori«.

g Zelev v Italiji. Po izkazih ministrstva za kmetijstvo so cenili letošnji žitni pridelek na 44.200.000 stotov v starih pokrajinah in na 300.000 stotov v Julijski Benečiji in na Južnem Tirolskem. Ta množina sicer zaostaja za lanskim pridelkom, ki je dosegel 52 milijonov stotov, vendar ni mogoče trditi, da je letina slaba. Letošnji pridelek je le malo pod srednjo mero pridelka, ki znaša po vrednotenju zadnjega desetletja 45 milijonov stotov letno. Z žitom posejana ploskev znaša letos 4 milijone 635.000 ha v starih in 860.000 ha v novih pokrajinah. Letos je bilo z žitom posejana ploskev za skoraj 100.000 ha manj kot lani.

Pozni žitni pridelek Italije, ječmen, rž in oves je uspel dovolj dobro, če tudi ni dosegel obilja lanskega pridelka, vendar moremo ugotoviti srednjo letino. Posevna ploskev za te vrste zimskega žita se ni spremenila in obsega 115.000 ha za ječmen, 200.000 za rž in 480.000 ha za pšenico. — Z lanom je posejanih krog 20.000 ha. I stina je je srednja. — Sena pa ni obilno, ker je ostalo radi zgodnje suše pritiklavo; a kar ga je, je prvostvne kakovosti. — Pridelek riža je, kljub pozni setvi in pomanjkanju vode, prav zadovoljiv. Najbolje je uspel riž v Emiliji in na zapadnem Benškem, kjer imajo bogato letino. Vina je Italija letos pridelala nekoliko več kot lani. Vendar pa je deževje po mnogih pokrajinah preprečilo, da bi grozdje popolnoma dozorelo, zato ima v splošnem vino letos manj sladkorja. Letošnjo trgatve cenijo na 84 milijonov hektolitrov.

BORZA.

Zürich, 15. 12. Devize: Pešta 0.2275, Berlin 0.071, Italija 26.60, London 24.49, Newyork 526.7/8, Pariz 38.30, Praga 16.15, Dunaj 0.0075, Bukarešt 3.19, Sofija 3.95, Zagreb 1.50, Varšava 0.0325, Holl 211.0. — Valute: n. a. K 0.0076.

Dunaj, 15. 12. Devize: Pešta 29.75, Berlin 0.45, Italija 35.46, London 323.40, Newyork 706.75, Pariz 5094, Praga 2137, Brüssel 4669, Zürich 13410, Stockholm 19905, Sofija 544.50, Belggrad 769, Zagreb 189.75, Varšava 3.55, Amsterdam 28550.

Zagreb, 15. decembra. Devize: Pešta 3.35—3.65, Berlin 1.10—1.30, Italija 3.25—3.79, London 340.50—351.50, Newyork 74.50—75.50, Pariz 5.8750—5.4250, Praga 2.2750—2.3250, Dunaj 0.1375—0.1425, Zürich 14.25, Bukarešt 49.50—50.75, Sofija 54—56, Kopenhagen 15.75, Kristianija 14.25. — Valute: ogr. K 3.45—3.75, lira 3.71—3.75, funt. str. 349.50—346.50, dolar 73.50—74.50, čsl. K 2.2450—2.3050, šv. frank 14.15, lei 50, t. lira 295—305, poljske marke 4.80.

Ljubljanske novice.

Iz stolnice. V nedeljo, dne 17. t. m. v stolnici ni običajne pridige ob pol desetih. Namesto nje je tiha sv. maša.

Ij Pogreba + prof. Verbiča so se poleg včeraj omenjenih udeležili tudi višji šolski nadzornik Wester, vladni svetnik dr. Požar in vladni komisar Velikonja.

Ij Rojstni dan kralja. Mestni magistrat vabi vse hišne posestnike in prebivalstvo, da okraši na rojstni dan našega kralja, dne 17. decembra 1922 svoje hiše in okna z državnimi ali narodnimi zastavami.

Ij Katoliška delavska izobraževalna organizacija »Krekova mladina« v Ljubljani vabi na družabni večer, ki ga priredi danes ob pol 8. uri zvečer v dvorani Rokodelskega doma. Spored bo jako zanimiv in zabaven. Na sporedu so sledeče točke: I. Pozdrav; II. Deklamacija; III. Kmet in avtomat (burka); IV. Kuplet; V. Pikoli neje. Dalje je šaljiva pošta in prosta zabava. Med odmori igra domača godba. Predprodaja vstopnic v soboto popoldan v dvorani Rokodelskega doma. Prijatelji delavske mladine pohitite in podpirajte društvo »Krekova mladina«. — Odbor.

Ij V Rokodelskem domu predava prih. ponedeljek, dne 18. dec. ob 8. uri zvečer v Stolni Prosveti gosp. urednik Fr. Tersegav. Želi se, da se člani in po njih vpeljeni gostje prav številno vdeležijo tega predavanja.

Ij Sentjakobska prosveta. V nedeljo, 17. t. m. zvečer ob pol osmih bo nadaljeval mona. Viktor Sleska svoje predavanje »o stari Ljubljani« (zgodovina posameznih delov mesta). Vstop prost.

Ij Rokodelski dom. V nedeljo 17. t. m. (jutri) se priredi v dvorani Rokodelskega doma ob pol 6. zvečer predstava »Brez Boga« (nova božična igra v treh dejanjih). Vstopnice se dobe pri blagajni pred predstavo. Vsi vljudno vabljeni!

Ij Marijnetno gledališče v Mestnem domu ima v nedeljo 17. dve predstavi in sicer prvo ob 15. drugo ob 18. uri. Igrala se bode kot novost Pocijeva dvodejanka »Tri želje« in burka v treh dejanjih »Začarani princ«. Predprodaja vstopnic kakor po navadi v soboto ob 15. do 17. ure in v nedeljo od 10. do 12. ure pri blagajni v Mestnem domu.

Ij Udruženje Koroških Slovencev priredi v soboto dne 19. t. m. predavanje ob 8. uri zvečer pri »Mraku« na Rimske cesti. Predaval bode univerzitetni profesor g. dr. Gavazzi o gospodarskih razmerah v Sloveniji.

Ij Zveza uradniških vdov in sirot pozivlja vse svoje članice, da 17. in 24. t. m. dopoldan od 10. do 12. ure prinesejo vse, katere še tega niso storile, pristopnice izpolnjene in podpisane, v pisarno Stari trg 2/I. Članice, ki še nimajo pristopnic, jih dobe istodobno na istem mestu. Ker se bo najbednejšim članicam delila podpora, mora biti zveza v posesti vseh pristopnic do 30. t. m. Predsednica.

Ij Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Zadnja pevska vaja se vrši danes, v soboto dne 16. decembra ob 4.30 uri popoldne v dvorani hotela Union. Točno in vsi. — Odbor.

Ij Pevsko društvo »Cankar« položi v nedeljo, dne 17. t. m. ob 11. dopoldne venec na grob našemu velikemu raziskovalcu resnice, pisatelju in dramatikcu Ivanu Cankarju, ter zapoje ob tej priliki dve žalostinki.

Ij Zanimivosti o priložniku proti občinskim volitvam »urarju« Habiču. Poročali smo že, da se je »urar« Habič, stanujoč v Soteski 8, zadnji hip pritožil proti občinskim volitvam. »Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce«, ta rek velja tudi za g. Habiča. Po naših informacijah g. Habič sploh ni urar in ni pri urarski zadrugi vpisan kot urarski mojster, niti kot pomočnik ali vajenec. Prosil je pri mestnem magistratu za obrtno dovoljenje kot vojni invalid, češ da je na fronti zgubil desno oko. G. Habič pa tudi vojni invalid ni. Med vojno je prenašal z Dolenjskega razna živila v Ljubljano. Ali je vse to sam pojedel ali prodal, je postranskega pomena. Nekoč se je zopet vračal z dolenjskim vlakom proti Ljubljani. Med vožnjo je potegnil iz žepa revolver in se v samomorilnem namenu ustrelil v sence. Za smrt je preslabo meril, pač pa je ob tej priliki prišel ob oko. Ampak to je njegova stvar. Ni pa samo njegova stvar sledeče: G. Habič prav rad sprejema v popravilo ure, vrača jih pa zelo nerad. Tako ima v »popravilu« že dolgo časa dragoceno stensko uro. Kljub ponovnim opominom je ne vrne in niti ne pokaže. Menda ni »izginilac«? Neka natakarcia mu je izročila v popravilo že pred letom dni zlato uro, — nazaj je še ni dobila. Istotako neki trgovec s sadjem. Nekl kavarar mu je dal popraviti več ur. Pot v Habičevo delavnico so našle, nazaj k kavararju pa ne znajo. Čujemo, da je proti Habiču vložena kazenska ovadba.

Ij Razstava slik. Z današnjim dnem je pri trdki K. Tili na Kongresnem trgu 8 stalna prodajna razstava umotvorov naših umetnikov. Ogleddovanje je brezplačno in brezobvezno. Ljubitelji umetnosti se posebno opozarjajo na to, da so umetniki za to otvoritveno prodajno razstavo določili za svoje proizvode najnižje cene, tako da je sedaj najugodnejša prilika za nakup umetnin. Trdka Tili bo dobavljala vse potrebščine za umetnike in tehnike ter je vse blago že na potu, katero bo pa mogoče pri carinarnici prevzeti šele takrat, ko bo ukinjena prepoved uvoza. Pač pa ima že sedaj v zalogi Mussinijeve in Schönfeldove barve ter prvo-

vrstne paste. Umetniki, ki so združeni, dobe potrebščine za znatnim popustom.

Ij Kvarilec mestnega dralsišča pod Tivolijem. Ker se zadnji čas opaža, da otroci kakor tudi odrasli spremljevalci mejejo kamenje, les ali druge predmete na led najlepšega zimskega sportnega prostora, t. j. mestnega dralsišča, se ljubljansko občinstvo opozarja, naj to opusti in tudi pazi na svoje otroke, ko se sprehajajo ob mestnem dralsišču, da ne kvarijo ledene ploskve. Škode od takega ravnanja nima le mestna občina, nego v prvi vrsti dralski sport. Zasačeni, oziroma odgovorne osebe, se bodo ne glede na vprašanje odškodnine kaznovali po § 70, III. odst., občinskega reda.

Ij Policijska kronika. Policija je aretirala Fr. Pogatchnika. Mož je prišel k Fleglerju, pojedel je dve pečenki, 2 kruha in izpil dve četrtinki vina. Ko je zahtevala gostilničarka plačilo 96 K, je Pogatchar odgovoril: »Denar sem izgubil, bom že plačal!« Gostilničarka s tem odgovorom ni bila zadovoljna in Pogatcharja izročila policiji. — Pobegnula je svojemu stricu 17 letna Ivanka Tanko. — Inženirju Fricu Simmerju je bila ukradena denarnica z vsebino 400 kron.

Ij Koncert. Od danes naprej vsako sredo, soboto in nedeljo koncert salonskega orkestra v kavarni »Tratnik« na sv. Petra cesti št. 25. Začetek ob pol 21. do pol 1. ure ponoči. Za obilen obisk se priporoča L. Tratnik. 5330

Prosveta.

pr Spored koncerta pevskega zbora Glasbene Matice, ki se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorani hotela Union. Pri koncertu sodelujejo ga. Lovšeta, Julij Betetto, in prof. Ravnik. Pevski zbor poje sledeče točke: Foerster: Z glasnim šumom a kora, dr. Kimovec: Izgubljeni cvet, dr. Krek: Tam na vrtni gredi, Dev: Svata na Poljani, Premr: Pesem Zerjavov, Adamič Zaman pod oknom. Nato poje gospa Lovšeta Savinova: Se ena, P. Sattner: Arja Marije iz oratorija Assumptio, Škerjanc: Pomladne noči, in dr. Krek: Tam zunaj je sneg. Mešani zbori: Foerster: Ljubica, Lajovic: Pomladni spev, Ples kralja Matjaža, Lan. Tem slede samospevi g. Betetta: Vilhar: Mornar, Ravnik: Melanholija, Ipa-vic: Menih, Gerbič: Pojdem na prejo. Spored zaključijo zbor z Adamič: Mlad junak, Gor čez jezero, Pavčič: Lenka, Adamič: Ne maram tebe in Mokranjac: XI. Rukovet srbskih narodnih pesmi a Kosa-va, ki se prikratk izjava na koncertnem odru. Predprodaja vstopnic v Matični koncertni.

pr Bajukovo persko šolo je odobrila pokrajinska uprava za Slovenijo, odd. za prosveto in ve-re z odlokom 22. novembra 1922, št. 4582. Knjigo smejo torej uporabljati pri pouku vse šole. Za meščanske in srednje šole je knjiga posebno primer-na, ker je tvarina umerjena po njihovih učnih načrtih.

pr Pridite molit Jezusa! 17 božičnih pesmi (Riharjevi, Cvekovi, Vavkovi in drugi naepvi) za mešani zbor uredila J. Sicherl in St. Premr. Dodatno k včerajšnjemu poročilu teh pesmi še pristavljamo, da stane part. Din 28, glasovi po 4 dinarje. Naročajo in dobivajo se samo v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani.

pr »Društvo slov. leposlovcev« naznanja svojim članom, da se vrši redni letni društveni občni zbor dne 18. t. m. ob 5.25 uri v posvetovalnici Slovenske Matice. Udeležba naj bo polnoštevilna in točna.

pr Pokojniško zavarovanje nameščencev, 1922. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 8^a, strani 112. Cena s poštnino vred Din 15.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sobota, 16. decembra: SVATBA KREČINSKEGA. Red A.

Nedelja, 17. decembra ob 3. popoldne: KROJACEK-JUNACEK. Izven. — Ob 8. zvečer: KRALJ NA BETAJNOVI. Svečana predstava v proslavo rojstnega dne Njegovega Veličanstva Kralja Aleksandra I. Izven.

Ponedeljek, 18. decembra: PLOHA. Red D.

OPERA.

Sobota, 16. decembra: Zaprto.

Nedelja, 17. decembra: JENUFA. Svečana predstava v proslavo rojstnega dne Njegovega Veličanstva Kralja Aleksandra I. Izven.

Ponedeljek, 18. decembra: Zaprto.

Mladinska predstava po nižjih cenah. V nedeljo, dne 17. t. m. popoldne ob treh se vprizori v dramskem gledališču zadnjič v tej sezoni mladinska igra »Krojaček junacek«. Cene so znatno znižane.

Cerkveni vestnik.

Ij Križevniška Moška in mladeniška Marij-na družba ima v nedeljo dne 17. t. m. ob 6. uri zvečer v družbeni dvorani redni sestanek. Družbenike tem potom vabimo, da se shoda polnoštevilno udeležijo.

Orlovski vestnik.

Seja vadijskega zbora Orliške podsvete v Ljubljani se vrši v nedeljo dne 17. t. m. ob pol-deseti uri dopoldne v Ljudskem domu. Udeležba vseh članic obvezna.

Dekliski večer šentpeterskega orliškega krožka se vrši danes zvečer ob sedmi uri v prostorih šentpeterske prosvete.

Poizvedovanje.

Korale so bile najdene ter se dobe v upravi našega lista.

Naprodaj: FOTOGRAFIČNI APA-RAT 10 X 15 Dopp. Anastigmat »Hekla«, malo rabljen, a ka-setami. — Več nezvanih letnikov »DOM in SVETA«. — Naslov pošte upravnštvo »Slovenca« pod številko 5365.

NAPRODAJ:

lafa moška URA s težko VERIZICO, 2400 D. zlat SCIPALNIK, srebrna DOZA n 200 KNFG. — Poisnula dajo: HILSER-IEVA ULICA 7, vrata 4. N. V. 5318

**ORGANISTA
in CERKVENIKA**
prejmejo na IOU pri Ljubljani. Obrtniki
mojo prednost. 5325

**Druga
kuharica**

popolnoma vešča v vseh prikuhah
in močnatih jedilih, dobi pod do-
rimi pogoji stalno mesto. Reflek-
tiram verzirane in starejše mo-
na res č. - Ponudbe
s prepisi spričeval na naslov:

Ciril Tratnik, Zagreb,
restavracija na držav. kolodvoru.

Samostojni krojači,

trezni in zanesljivi, dobro izveščani (tudi
z dežele), dobijo za stalno proti kavciji
razno konfekcijsko delo na dom. —
Vprašati je v Ljubljani, Emonska cesta
št. 8, I. nadst., v pisarni.

Iščem prvovrstno
gostiln. KUHARICO.

Plača dobra. — Vstop takoj.
— Ponudbe na upravnitvo »Slovenca«
pod št. »DOBRA KUHARICA« 5378.

Dobro prodajalko
mešane stroke sprejem. — Kje, pove
upravnitvo »Slovenca« pod št. 5363.

čevljarški prirezovalc
samostojen, želi premeniti službo. Gre
najraje v kako večjo eksportno delav-
nico, ali kjer bi sam vodil obrt. Nastop
z novim letom. — Cenjene ponudbe na
naslov: Poštno ležeče Ljubljana, I. D.
1923. 85. 5347

Učenca
krepkega in zdravega za soda ako obrt
sprejme Ivan Medved, sodarski mojster
v Tacnu, pošta št. V. d. nad Ljubljano.

KONTORISTINJO
veščo slovenske in nemške ste-
nografije sprejem. Hrana in
stanovanje v hiši. Ponudbe pod »Ste-
nografija« 5394 na upravo lista.

Dva gospoda
sprejem na hrano in stanovanje. Na-
slov pove uprava lista pod št. 5411.

KLAPCA IN DEKLO
sprejem po Božiču. Mesečna plača
900 kron. Zgornja Šiška 25.

Preklic.
Podpisana preklicujem vse žaljive be-
sede, ki sem jih izrekla proti gospo-
dični Franji Gorjup, šivilji na Viču 71.
Franja Marinko, šivilja.

ZIMSRA SUKNJA
fina, črna, skoraj popolnoma nova,
naprodaj za 4.500 K. Vprašanja na
Poljanski c. 73 II. nadst., desno.

Lestenec
ponikljan, za 3 Auerjeve luči, in prazni
zaboji ceno naprodaj. — Naslov pove
uprava pod št. 5415.

Mlin s posestvom
prodam. —
Naslov pove uprava »Slovenca«
pod št. 5418.

Trgovski pomočnik
manufakturne stroke dober detajlist in
blagajničarka
dobita takoj mesto.
Pismene ponudbe na Anonimni zavod
»APOLO« Ljubljana, Stari trg 19. I. I.

Ribe za praznike.
Trgovka Ivana Florjančič, Vodnikov
trg, Ljubljana, ima na razpolago od
19. dec. nadalje vsako množino ščuk in
karpov najboljše kvalitete.

Zofa
dobro ohranjena je na prodaj. Naslov
pove uprava »Slovenca« pod št. 5422.

Naprodaj je večja množina
železnih obročev
po ugodni ceni. Poizve se v tovarni
Milare in Svečarne d. d. na Glacah

Trinadstropna hiša
z dvoriščem
v sredini mesta Ljubljane je naprodaj.
Pojasnita daje hišni upravitelj Leon
Lewicki Gorupova ulica 4.

**Stavbeno in portalno
mizarstvo**
Jožef Šenica, Ljubljana,
Dunajska cesta, Za Bežigradom 6,
se priporoča za vsa v to stroko
spadajoča dela.

**Smrekove
rante - štange**
6 m dolžine, 6 cm na tankem koncu de-
bele, KUPI po jako dobri ceni trdka
Tršan & Gorjanc, Kranj.

Blago za prevleko divanov in drugega pohi-
štva v veliki izbiri, dalja različno platno in jute
za tapetnike, sedlarje itd. priporoča trdka
A. & E. Skaberné Ljubljana
Mestni trg 10

Salama
prve vrste
novo blago
popolno zrelo
dobiva se
povsod
I. hrv. tvornica salame,
suhega mesa in masti
M. Gavrilović
sinovi d. d.
Petrinja.

**VSAKOVRSNI
VOZOV**
»ZDRUŽENIH OBRTHIKOV« stalno v
zalogi pri MARTIN MALL, sedlarju in
ličarju avtomobilov v Domžalah. —
Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v
Ljubljani na Ambroževem trgu (St.
Peterski most). — Sprejemajo se vo-
zovi v popravilo in v zameno. 5235

Tovarna
Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ulica 4.
Barva vsakovrsno blago :: Ke-
mično čisti obleke :: Svetlostika
ovratnike, zapesnice in srajce.
Podružnice: MARIBOR (Gospiska
ulica 38), NOVO MESTO (Glavni
:: trg), KOČEVJE št. 39. ::

Mobilije
nove, omare za obleke, postelje, mize
itd. po nizki ceni na prodaj Koritkova
ulica, nova hiša, Udmat.

Drova
žagana, suha, mehka 1-15 Kr 1 kg na-
prodaj

Kupim več voz
gnola
tako
Fr. Pust, Streliška ul.

Divjačino
JELENE, SRNE, ZAJCE,
JEREBICE, FAZANE, DIVJE
KOZE, KLJUNAČE ITD.
kupi vsako množino in plača
po najboljših cenah
E. VAJDA
ČAKOVEC: MEDJIMURJE
Izvoz divjačine in perutnine.
Brzjavi: VAJDA ČAKOVEC.
Telefon interurban št. 59.

ZALOGA POHIŠTVA.
Izdelava vseh vrst BLAZIN, ZIMNIC,
PERESNIC, DIVANOV, OTOMAN in vsa
padajoča tapetniška dela po najugod-
nejših cenah. V zalogi tudi morska trava.
— PETER KOBAL, zaloga pohištva in
apetniška delavnica, KRANJ. 5308

JOSIP PLEŠKO, tvornica pločevinskih izdelkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta 2.
Prevzema in izdelava vsakovrsne štaflice iz pločevine, kakor za: kremo, sldol, barvo, ter tablice za trgovce in zavavevalnice.
Solidna posredba!
SPREJEMO SE AGILNI PROVIZIJSKI ZASTOPNIKI.

V najem vzamem trgovino
eventuelno GOSTILNO zraven. — Po-
nudbe na upravnitvo »Slovenca« pod
št. »TRGOVINA«.

VELIKA ZALOGA
klobukov in slamnikov
se dobi pri
Franč Cerar
tovarnar v Stobu, pošta Domžale.
Prevzemajo se tudi stari
klobuki in slamniki v po-
pravilo pri KOVACEVIČ
i TRŠAN v LJUBLJANI,
Prešernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Kolesa
avtomobili, deli in oprema
pnevmatika
najceneje na drobno
na debelo

J. Gorec,
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 41.
Lastne garaže in delavnice.

Objava.
Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani.
naznanja svojim vlagateljem, da obrestuje hranilne vloge od
1. januarja 1923 dalje
po 5 %
Od 1. januarja 1923 vodimo vse račune in knjige vsled določbe
ministerstva za trgovino in industrijo v
dinarski veljavi
v kateri naj izvolijo stranke izključno dajati svoje naloge in
naročila.
RAVNATELJSTVO.

Generalna popravila avtomobilov!
Predelovanje in izdelovanje novih karoserij, lakiranje in poniklanje.
Prodaja specialitet:
STEYR avtomobili, angleški B. S. A. motorji in b. cikli, nadalje francoske
MICHELIN, »GABLE« pnevmatike, ameriki VACUUM olje, mast, bencin in
gazažiranje avtomobilov. Sirokavno solidno delo in zmerna cena.
JUGO-AUTO d. o. z., LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 26.

Iščemo za stalno službo
elektrika
z večletno prakso za cestno omrežje, po možnosti izveščan v insta-
lacijah po zgradbah, kot upravitelj mestnega omrežja.
Istotako iščemo
2 ali 3 mlade inštalaterje.
Ponudbe naj se pošljejo s prepisi spričeval in pa zahtevo mesečne
plače upravi ELEKTRIČNE CENTRALE VALJEVO. 5389

Ustanovljeno 1879. Ustanovljeno 1879.
**MEDNA-
RODNI TRANSPORTI**
EMIL EICHHORN
Brod n/S. Bos. Brod.
Brzjavi: Eichhorn. Telefon 49.

JOSIP PLEŠKO, tvornica pločevinskih izdelkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta 2.
Prevzema in izdelava vsakovrsne štaflice iz pločevine, kakor za: kremo, sldol, barvo, ter tablice za trgovce in zavavevalnice.
Solidna posredba!
SPREJEMO SE AGILNI PROVIZIJSKI ZASTOPNIKI.

Antično pohištvo
in SLIKE naprodaj. — Naslov pove upra-
va »Slovenca« pod številko 5387.
Arhitekt in mestni stavbenik
Viljem TREO
Ljubljana, Gosposvetska cesta 10.
Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850.
se priporoča za zgradbe vseh vrst
ter izvršuje načrte in proračune.

Staro vino
PRVOVRSTNE kakovosti, belo-čekanaste
barve, od 20—25 hl takoj na prodaj; ev.
prodaj tudi manjši kvantum. — LES-
KOVSEK, posestnik v Korjem št. 100.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svoje zalogo
deležnikov in solničnikov
in sprehajalnih palic.
Posrednik točno in solidno!

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica 20.
se priporoča za vsa v to
stroko spada oča dela.

Kožuhovina
svila, modni nakit, predpasniki,
spodnja krila
po nižjih cenah
pri
A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS
Ljubljana, Mestni trg št. 19.

+
Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom,
znancem in prijateljem pretresujočo vest, da je
naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, gospod
Anton Goričar
po dolgem bolehanju, previden s svetimi zakra-
menti za umirajoče, v visoki starosti 81 let, dne
14. decembra ob 11, uri dopoldne mirno v Go-
spodu zaspal.
Pogreb dragega pokojnika se vrši v sobo-
to, dne 16. dec. ob pol 11. uri dopoldne iz hiše
žalosti v Mozirju na farno pokopališče k sv.
Štefanu.
Svete maše se bodo brale v farni cerkvi v
Mozirju.
Dragemu pokojniku bodi ohranjen časten
spomin.
MOZIRJE, dne 14. decembra 1922.
Žalujoči ostali.

JUGOSLOVANSKA BANKA d. d.
MENJALNICA v LJUBLJANI, Kolodvorska ulica št. 26.
Deln. glavn. K 200.000.000. Centrala v Osijeku. Rezerve K 50.000.000
Podr.: Beograd, Brod na Savi, Grikvenica, Karlovec, Novi, Novi Sad, Osijek, Subotica, Varaždin, Vukovar, Zagreb.
Kupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. — Obrestuje vloge na
hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri. — Telef. 563

Klavirje

planine, harmonije, (tudi igrane) na obroke in posodo. — Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glasb. instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno. — Alfonz Breznik, b. uč. Glasb. Mat., Ljubljana, Kongresni trg 15

Louski blagor.

Od 16. t. m. naprej je v moji restavraciji otvorena, na novo opremljena

louska soba

ki je izuršena po načrtih in lastnih umetniških slikah našega domačega umetnika in poznanega lousa g. P. Zmitka, na razpolago usem louscem, ki žele uživati v mestu gozdno-lousko razpoloženje.

PETER KOŠAK, restavracija, Krekov trg 11.

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikatnega LIKERA je nepopisen užitek! Priporočamo: COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe. PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA V. MORPURGO, Split.

Zastopnik: Adolf Kordić, Ljubljana, Beethovenova ulica št. 9.

Praktična darila

za Božič!

Fino perilo za dame in gospode, žepne rute, namizne garniture, kompletne opreme za neveste, dobite najceneje pri trvdki

Hed. Šarc, Ljubljana, Šelenburgova ulica 5.

Uvozna in izvozna trgovina

Petra Jakimoviča, Skoplje

Karadjordjeva ulica 54. Telefon šte. 12.

Največja in najstarejša trgovina s kožami v Južni Srbiji, vvaža in izvaža vse vrste sirovih govejih, ovčjih, kozjih, janjkih, in kozličevih kož. — Kupuje in prodava tudi vse vrste zverinskih kož. — Kupuje in prodava za svoj račun vse vrste domačih pridelkov kakor: žita, opija, mahovega semena sezama in volne.

Premog in cement

stalno v zalogi pri

H. PETRIČ, LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 33.

Tel. 366. Skladišče: BALKAN.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno pooverjeni stari in izkušeni strobniki LJUBLJANA, G. AD. ŠČE 13.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev - Projektiranje!

Cenj. občinstvu priporočam svetovno znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremljenih za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Podkup v vezenju brezplačen. Isto tam galanterija, stajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, gumbi, žlice, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija. Cene najnižje.

BERSON

GUMIJEVE PETE

in
PODPLATI

ohranijo Vam obutev
trpežno in
elegančno

Dobe se v vseh boljših trgovinah z usnjem ter na debelo pri
BERSON-KAUČUK d. d., ZAGREB, WILSON TRG 7.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se 5 1/2 % brez odbitka rentnega in obrestujejo po invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5 %

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po 6 %

Potniki v Ameriko pozor!

United American Lines Inc.

prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:
Hamburga—Southamptona in Cherbourga v New-York.
Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

Simon Kmetec

zastopnik za Slovenijo

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Zahtevajte

Zahtevajte

„Medicinal konjak“

z znamko Alko-modri križec in najfinejše krem likerje!

„Alko“ Ljubljana-Kolizej.

SLAVENSKA BANKA d. d.

Podružnica
LJUBLJANA

preje Jugoslovanska Union-banka

ZAGREB

BEOGRAD

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaska Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

Budapest: Balkan Bank r. t.

Afilacije:

Split: Jugoslovanska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve 200.000.000 K.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Stroji
za
obdelovanje lesa

Turbine
transmisije

armature
sesalke
žvonoči

Strojne tovarne in livarne d. d.
Ljubljana